

Plané neštovice

Co to je?

Plané neštovice jsou vysoce nakažlivé systémové virové onemocnění doprovázené výsevem typické vyrážky.

Výskyt v ČR a v zahraničí

Celosvětově jde o onemocnění časté, typické pro dětský věk. V dospělosti se onemocnění vyskytuje vzácně, protože většina dospělých osob onemocnění prodělá již v dětství a je chráněna. V České republice je každoročně zaznamenáno několik desítek tisíc případů. V letech 2022 a 2023 bylo hlášeno celkem 57 055 a 39 547 případů. Ve vyspělých státech, kde je zavedeno plošné očkování, je výskyt infekce významně méně častý.

Jak se můžu nakazit?

K přenosu infekce dochází nejčastěji pomocí respiračních kapének, vzácně i přímým kontaktem, zdrojem je nemocný člověk.

Kdo patří mezi ohrožené osoby infekce/komplikovaného průběhu

Mezi ohrožené osoby považujeme dospělé, jedince s oslabenou imunitou a těhotné ženy, u kterých může infekce vést k poškození plodu.

Inkubační doba

Inkubační doba planých neštovic je 6 až 23 dny. Postižený jedinec je infekční již 1-2 dny před výsevem vyrážky do doby zaschnutí kožních krust, což bývá obvykle za 5 až 7 dnů do počátku výsevu.

Jak se infekce projevuje?

Onemocnění obvykle začíná chřipkovými příznaky, jako je zvýšená teplota či horečka, bolesti hlavy, kloubů a svalů. Následně dochází k výsevu typických puchýřků po celém těle včetně vlasaté části hlavy.

Jak se to léčí?

Léčba nekomplikovaného onemocnění je pouze symptomatická, při těžším průběhu či u rizikových skupin pacientů se podávají cílená antivirotika.

Jaké jsou komplikace?

Mezi typické komplikace onemocnění patří sekundární bakteriální infekce kůže, včetně závažných forem s doprovodnou otravou krve (sepsí), postižení centrálního nervového systému či zápal plic. Průběh onemocnění je závažnější u dospělých pacientů.

OČKOVÁNÍ:

Vakcíny: Varivax, Varilrix

Typ vakcíny: živá oslabená (atenuovaná) vakcína

Věková indikace: od 9 měsíců/1 roku věku (podle typu vakcíny a dle platných doporučení)

Základní schéma: 2 dávky (odstup mezi dávkami: u dětí od 12M věku alespoň 4 týdny, u dětí od 13 let a dospělých alespoň 4-8 týdnů)

Přeočkování: potřeba přeočkování nebyla stanovena

Pro koho je očkování potenciálně vhodné: děti a dospělí, kteří dosud neprodělali plané neštovice či nebyli očkovaní; vnímavé osoby, které žijí ve společné domácnosti s pacienty, u nichž lze předpokládat, že by infekce mohla mít těžký průběh; ženy, které plánují těhotenství a dosud neprodělaly plané neštovice či nebyly očkované; rizikové skupiny vnímavých pacientů, kteří mohou být ohroženi závažným průběhem infekce (např. před plánovanou imunosupresivní či biologickou terapií, s vybraným chronickým onemocněním, autoimunitním či nádorovým onemocněním...); vybrané vakcíny lze použít do 3 (5) dnů i v rámci postexpoziční profylaxe (očkování vnímavých osob po kontaktu s infekcí)

Možné nežádoucí účinky: bolest, zarudnutí a otok v místě aplikace, únava, bolesti hlavy, kloubů, svalů, zvýšená teplota či horečka, výsev vyrážky, zduření lymfatických žláz, výsev vyrážky

Úhrada: ne

Upozornění: Text má pouze informativní charakter. Podrobné informace o jednotlivých vakcínách, včetně jejich indikací či nežádoucích účinků, naleznete v příbalové informaci či SPC dané vakcíny. Očkování musí předcházet sestavení podrobné lékařské anamnézy a indikaci pro očkování vždy stanovuje lékař při konzultaci na základě platných doporučení. Informace o úhradách vakcíny se mohou lišit, aktuální informace o úhradě vakcíny či příspěvcích zdravotních pojišťoven naleznete na stránkách Vaší zdravotní pojišťovny či Vám je sdělíme při konzultaci v našem centru.